SOURIA
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 487 — TEL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Յ. ԵԱԶԸՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانيس يازجيان
حلب: صندوق البريد ٤٨٧ الهاتف ١٣٩٩٠

ԱՅՍ ԿՏՐՈՆԸ ՊԱՀԵՑԷ՛Ք
«Սուրիա»ի Սեպտեմբերի վիճակահանութիւնը
029462
Շանսը պիտի տանայ JUNGHANS տեսակի սեղանի՝ գեղեցիկ ժամացոյց մը, նուիրուած ԼՈՒԹՖԻ ՖՐԷՆԿԵԱՆ վաճառատան կողմէ, Ֆարուք պողոտայ։

Ը. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 85 (2517) — ՈՒՐԲԱԹ 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1953 — ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 — ԳԻՆ՝ 15 Ս. Դ.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ՊԱՅՔԱՐ»Ի

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐՆԵՐ

Է.

Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը մնաց հաւատքական ճիգին մէջ, բայց «գլխուն առած» հեռացաւ Թրքական օրինականութեան ազատատենչ կուսակցութիւնը, երբ գործը լրացած չէր, որովհետեւ միջազգային դէպք մը գիրքերու նոր դասաւորումով, ստեղծուած նոր կացութիւնով, գլուխը դէպի ամպերու մէջ բարձրացնելու պատեհութիւն մը բացած էր, հաշիւէ դուրս, անսպասելիօրէն։ Ազատատենչը հիմա պետական կուսակցութիւն էր, եւ ձեռքն էր կառավարական ամբողջ մեքենականութիւնը եւ ուրեմն հայրենի հողին ու ժողովուրդի պաշտպանութեան առաջին անարկու պատասխանատուութիւնը։

Նոր մարտահրաւէր մըն էր ատիկա ինքնագլուխ հրաւէր մոռնալու ամէն ինչ, հայ մարդու, հայ կազմակերպութեան լուռ պատասխանատուութիւնը ստանձնելու, թիկունք կանգնելով հայ կուսակցութեան հայրենիքը պաշտպանելու օրինական ու բնական յանձնառութեան մէջ։

Եւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը լսեց այդ հրաւէրը ինքնաբերաբար ձեւով մը եւ լայնախոհութեան, ինքնամոռացութեան ու խանդավառութեան գերագոյն չափով մը ըրաւ ինչ որ իր ուժերուն մէջ էր՝ օգնելու որ հայ կառավարութիւնը հայ հողը պաշտպանէ, հայ գերօշակը վար չբերէ ամբողջէն եւ չձգէ որ թշնամիի ոտքերուն տակ կոխկրտուի, չձգէ որ ինկած ամբողջէն բաց գալու հասնի թշնամին իր մերկացած սուրով եւ Արարատեան Դաշտի մէջ ալ ընէ ինչ որ ըրած էր Բարձր Հայքի, Փոքր Հայքի, Կիլիկիոյ մէջ։

Հայ հանրապետական կառավարութիւնը որ ուզած էր մինակ մնալ իշխանութեան մէջ, մինակ՝ ուրեմն հայրենիքի հողի պաշտպանութեան պատասխանատուութեան մէջ որ չէր կրցած ըմբռնել զինքը Երեւան տանող դէպքին նշանակութիւնը եւ տարողութիւնը, եւ իսկ կառավարած հողամասի եւ շրջապատի անհնութեամբ եւ նախընտրած էր ոչ թէ «մինակ» մնալ այդ կողմէն ալ, այլ չէր վարանած արհամարհանք ու անտեսում ցուցաբերել, ձախողեցաւ հայրենիքի պաշտպանութեան մէջ, ձախողեցաւ այնքան սոսկալի անզօրութեամբ մը, որ դասական պիտի մնայ գուցէ ամբողջ մարդկութեան պատերազմներու եւ դիմադրութիւններու պատմութեան մէջ։

Այդ անլուր, այդ անհաւատալի փլուզումը նոր մարտահրաւէր մը կ'ուղղէր հայ մարդուն, հայ կազմակերպութեան — վերջացած նկատել ամէն ի՞նչ թէ ոչ նոր ճիգով նոր միջոցներով շարունակել հողի, հայրենիքի տէր, պետութիւն ունեցող ժողովուրդ մնալու նպատակն ու աշխատութիւնը։

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը ընտրեց երկրորդը եւ փարեցաւ անոր գիտակցութեամբ, հեռատեսութեամբ։ Միջազգային դէպքը, որ պոլշեւիկեան յաղթանակութիւնն էր եւ Երեւանի Հանրապետութեան ստեղծումին անուղղակի պատճառն եղած էր, կրնար համաշխարհային մօտաւոր թէ հեռաւոր անեզր ունենալ, կրնար իր վարդապետութիւնով ու վարչակարգով խառնելի ըլլալ, բայց մենք համաշխարհային մօտաւոր թէ հեռաւոր կռիւի մը ձեռնոցը վերցնելու չէինք հրաւիրուէր 1920ին, այլ կը հրաւիրուէինք նախ պահովելու կեանքը մեր մարմնին մէջ որ մահուան սպառնալիքին տակ էր։ Ազատ աշխարհը շատ հեռու էր, ռամկավարութեան եւ փոքր ազգերու ազատագրութեան անունով խոստ ու բարձրագոչ աղաղակներէն մրմունջ մ'անգամ չէր մնացած որ հասնէր Արարատեան Դաշտը, մինչ հոն էր թշնամին, ամրացած Կարսի մէջ, եւ հայ արիւնէն դեռ չոլացած սուրը ձեռքին մէջ։

«Ազատ աշխարհ»ի մէջ որեւէ ազգ որ ազատ կը կոչէ ինքզինք, տարբեր բնակութիւն պիտի՞ ընէր 1920ին հայ ժողովուրդին դէմ ցցուած հանգամանքներուն մէջ։

Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը 1920-1921 ճակատագրական օրերուն մէջ ընդունեց մարտահրաւէրը ինչպէս ընդունած էր 1914 1920 ճակատագրական տարիներուն։ Ընդունեց, ինչպէս այսօրուան ազատ աշխարհի ամէն մէկ ազատ ազգ, տառապէս ամէն մէկ ազգ, պիտի ընդունէր տարիներ ետք, երբ նացի բռնակալ աշխարհակալութեան սպառնալիքը զինք պիտի կեցնէր ապրելու թէ մեռնելու — վերապրումի — սարսափեցուցիչ հարցականի առջեւ։

(Շար. 7)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹԵՀՐԱՆ (Դ. Բ.).— Երէկ 27 հոգի ձերբակալուեցաւ, որոնք Զօր. Զահիտիի բնակարանին շուրջ կը պտտէին։

Անոնք ձերբակալուած են որպէս կասկածելի մեղսակիցներ, Զօր. Զահիտին սպաննել ուզողներուն։

900 հոգի ձերբակալուած Իրանի մէջ

ԹԵՀՐԱՆ.— Պաշտօնապէս կը հաղորդուի որ, ոստիկանութիւնը, Զօր Զահիտիի իշխանութեան գլուխ գալէն ի վեր Թեհրանի եւ շրջաններուն մէջ 900 հոգի ձերբակալած է։ Մէկ թոնէ աւելի զէնք գրաւուած է Թուտէականներու կեդրոններէն եւ գաղտնի վայրերէն։

Միւս կողմէ, կը տեղեկացուի, թէ չորս օրէ ի վեր 108 անձեր տեղահանուած են Հարաւի շրջանին մէջ եւ 38 ուրիշներ Խորամշահրի մէջ։ Անոնք, բոլորը այլ տեղեր փոխադրուած են։

Մասնաւոր հրամանագրով մը, ազատ արձակուած է Զօր. Մուհամմէտ Մահնա, Ազգ. պաշտպանութեան նախարարութեան նախկին դիւանապետը։

Եգիպտոսի մեծ մաքրագործումը
«Դաւաճանութիւն վարչաձեւին դէմ»
ՈՒԱՖՏ ԵՒ ՍԱԱՏԻՍՏ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ ՀԱՇԻՒ ՊԻՏԻ ՏԱՆ...

ԳԱՀԻՐԷ (Ֆ. Լ. Փ.) Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ յեղափոխական ատեանը իր հրապարակային առաջին նիստը պիտի գումարէ յառաջիկայ շաբաթ՝ 29 Սեպտեմբերին։

Դատապարտեալները, որոնք այժմ արգելափակուած են Գահիրէի բանտերէն մէկուն մէջ, ինչպէս նաեւ անոնք որոնք ոստիկանութեան կողմէ կը պահուին իրենց տուներուն մէջ, Հինգշաբթի օր իրենց ամբաստանագիրները պիտի լսեն։

Միւս կողմէ, պաշտօնապէս կը հաղորդուի թէ ձերբակալուածներէն քանի մը հոգի ամբաստանուած են, որպէս երկրին արդի վարչաձեւին դէմ դաւադրութիւն սարքողներ։

Վերջին ձերբակալեալը, Համետ Կուտա, խորհրդարանի նախկին փոխ նախագահը, ինչպէս նաեւ սաատիստ կուսակցութեան թիւ 2 ղեկավարը, Վերին Եգիպտոսի մէջ ձերբակալելով Գահիրէի բանտը առաջնորդուած է։

Ձերբակալուածներու ցանկէն բացորոշ կերպով կը պարզուի թէ, նախկին քաղաքական դէմքեր, որոնք կը ղեկավարէին եգիպտական երկու գլխաւոր կազմակերպութիւնները՝ Վաֆտիստ եւ Սաատիստ կուսակցութիւնները, բացայայտօրէն եւ ուղղակի կ'ամբաստանուին իրենց անցեալի գործունէութիւններուն համար։

Ձերբակալուած փաշաներն են.— Մուսթաֆա Նահաս, նախկին վարչապետ եւ Վաֆտ կուսակցութեան նախագահը 25 տարիէ ի վեր, Զէյնապ էլ Ուաքիլ, այս վերջինին կինը, Սուլէյման Ղաննէմ եւ Իպրահիմ Ֆարաճ նախկին նախարարներ։

Սաատիստ կուսակցութիւնը, որուն երկու նախագահները՝ Ահմէտ Մահեր եւ Մահմուտ Նաքրաշի անցեալին մէջ սպաննուեցան, այժմ անոնց յաջորդը Իպրահիմ Ապտուլ Հատի բանտին մէջ է։ Այս վերջինին հետ ձերբակալուած է նաեւ եղբայրը՝ Իսմայիլ Մելիկի, ինչպէս նաեւ ուրիշ սաատիստ մը, նախկին առեւտրական նախարար՝ Մեհմետ Ռիֆաա։

Յեղափոխական ատեանի դատավարութեանց ընթացքին հաշուետուելու պիտի հրաւիրուին նաեւ նախկին Թագաւոր Ֆարուքի խորհրդականները.— Տօքթ. Հաֆըզ Աֆիֆի նախկին արտաքին նախարար, Լոնտոնի դեսպան եւ արքայական դիւանապետ, Քէրիմ Սապեթ՝ նախկին Թագաւորին մամլոյ խորհրդականն ու անձնական բարեկամը։

Վերոյիշեալ 14 անձերը, ամբաստանութեան տակ առնուածներուն, առաջին մասը կը կազմեն։

Կը հաստատուի թէ՝ յեղափոխական ատեանը փոխանցման շրջանին ամբողջ տեւողութեան, այսինքն՝ մինչեւ սահմանադրական բնականոն կեանքի վերադարձը, պիտի շարունակէ մաքրագործումի աշխատանքը։

Սըր Ճէյմս Պաուըր Անգարայի անգլիական դեսպան

ԼՈՆՏՈՆ (Փ. Փ. Ք.).— Ֆորէյն Օֆիսը երէկ հաղորդեց որ, Սըր Ճէյմս Պաուըրը, արտ. նախարարութեան փոխ-քարտուղարներէն մին, Անգարայի անգլիական դեսպան նշանակուեցաւ, Սըր Նոել Չարլզի տեղ, որ՝ հանգստեան կը կոչուի։

Նոր դեսպանը շուտով իր պաշտօնատեղին կը մեկնի։

Նոր միջադէպեր Երուսաղէմի մէջ

ԱՄՄԱՆ (Ա. Լ. Փ.).— Յորդանանեան կառավարութեան մամլոյ դրասենեակը զեկոյց մը հրատարակեց ուր կ'ըսուի, թէ առջի օր երեկոյեան հրեաները կրակ բացած են Երուսաղէմի արաբական գօտիին վրայ։ Կրակը այս քաղաքին հրէական մասէն բացուած է։

Զեկոյցը կ'աւելցնէ թէ՝ 7 հրեայ զինուորներ քարկոծած են Արաբական Լեժիոնէն գունդ մը որ կ'անցնէր հին քաղաքի պատերուն տակէն։

Հրեաները, դարձեալ, ինքնաձիգ զէնքերով կրակ բացին արաբական Արտոնա գիւղին վրայ։

Մամուլի դրասենեակը, միւս կողմէ, կը տեղեկացնէ թէ՝ երկու հրէական օդանաւեր թռիչք կատարեցին արաբական գիւղերու վերեւ եւ թէ այդ օդանաւեր փորձած են վերոյիշեալ վայրերու լուսանկարը առնել։ Այս գործողութիւնները նկատուած են Երուսաղէմի օդակայանէն։

Թերթիս տնօրէնը իր թեկնածութիւնը չի դրաւ

Ինչպէս գրած էինք, Թերթիս Տնօրէն Պր. Յովհաննէս Եազըճեանէն պահանջուած էր որ իր թեկնածութիւնը դնէ ներկայ ընտրութիւններուն։

Կը յուսայինք որ ան պիտի չմերժէր այս առաջարկը. սակայն կարգ մը անձնաւորութիւններու հետ խորհրդակցելէ ետք, յարմար նկատեց ներկայիս չի դնել իր թեկնածութիւնը։

Կը մաղթենք որ ան յառաջիկային չի մերժեր այս ծառայութիւնը կատարել եւ ժողովուրդին կողմէ իր վրայ դրուած յոյսերը կ'իրականացնէ։

Խմբագրութիւն «ՍՈՒՐԻԱ»ի

ԿՈՉ ՀԱԼԵՊԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Հալէպի Թեկնածու՝ ԱԼԻ ԱՍՅԱՖ

Յարգելի Հայ ժողովուրդ,

Ներկայ յայտարարութիւնս ծրագիր մը չէ, այլ ամփոփումն է քու կամքիդ իրականացումին, արդարութեան եւ իրաւունքի սահմանին մէջ։

Յարգելի ժողովուրդ,

Անցեալի մէջ շատ լսեցիր, զանազան թեկնածուներու յայտարարութիւնները, որոնք զանազան ու փառաւոր ծրագիրներու մասին կը խօսէին ու կը գրէին, այնպէս մը որ անոնց իրականացման յոյսերը կը պաշարէին քեզ։ Վստահութիւնդ անոնց տալէ ու զանոնք ուսերուդ վրայ բարձրացնելէ ետք, կ'ուրանային իրենց ծրագիրները, կը հակաւէին իրենց գործքով, իրենց յայտարարութեանց։

Արդ, ես ալ կրկնեմ անոնց ըրածները... եւ նոյն գի՞ծը կրկնեմ ներկայութեանդ...

Ո՛չ, ո՛չ, ես ինքզինքս հեռու կը պահեմ այդպիսի յայտարարութիւններէ, նոյնպէս եւ հեռու կ'ուզեմ պահել քեզ այդ զանազան մեծ-խօսիկ արտայայտութիւններէ։

Յարգելի հայրենակիցներ,

Ինչպէս վերը յիշեցի, նոյնը կը կրկնեմ եւ հոս, թէ իմ այս յայտարարութիւնս ծրագիր մը չէ այլ խոստում մըն է զոր կ'ընեմ Աստուծոյ եւ քու առջեւդ ո՛վ Հայ ժողովուրդ, իրականացնելու համար կամքդ իրաւունքի եւ արդարութեան սահմանին մէջ։

Հետեւաբար, եթէ իւրաքանչիւր թեկնածու ընդունէր ըլլար քու կամքիդ ու պահանջքիդ գործադրման, այդ պարագային բովանդակ ժողովուրդը իր բարձրութեան գագաթնակէտին կը հասնէր եւ գոհ հանգիստ, երջանիկ եւ խաղաղ կեանք մը կ'ապրէիր։

Այո, եթէ իւրաքանչիւր թեկնածու աշխատէր քու կամքդ գործադրել, դուն տաժանքի շղթաներուն տակ պիտի չտուայտէիր..., դժբախտութեանց եւ թշուառութեանց ամէն տեսակի չարչարանքներու պիտի չենթարկուէիր... եւ առնուազն պիտի չքանար բանուորներու անգործութիւնը եւ հողագործին թշուառութիւնը։

Այո, եթէ իւրաքանչիւր թեկնածու աշխատէր քու կամքդ գործադրել եւ քեզի ծառայել, ինչպէս իրենց խոստումը, պիտի չքանար միայն իրենց անձը մոռցողներուն մեղկ կեանքը... եւ անհատներու հարստութիւն դիզելը քու հաշուոյդ...

Ահաւասիկ ձեռքս, զայն կ'երկարեմ սեղմելու իւրաքանչիւր անհատի ձեռքը, երդուելով իրականացնել այս ժողովուրդին փափաքները։

(Շարունակութիւնը Դ. էջ)

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ
սարսափազդու հրթիռը

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Քոլորատօ նահանգի թերթերը կ'իմացնեն թէ, Ռուսերը հնարած են նոր հրթիռ մը եւ անդր մթնոլորտ դրկելու պատրաստութիւն կը տեսնեն։

Հրթիռային զէնքերու ամերիկեան մասնագէտներէն Ճորճ Սիթըն բացատրութիւններ կուտայ այս հրթիռին մասին։ Այս սարսափազդու հրթիռը 200 մղոն երկրագունդի վերեւէն պիտի ճամբորդէ եւ այս բարձրութեան վրայ հասնելէ ետք 20000 քմ. ժամական արագութեամբ երկու ժամը անգամ մը երկրագունդին շուրջը պիտի կարենայ դառնալ։

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ
Տ. ՎԱԶԳԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
Այցը Ս. Էջմիածին

ՎԵՀԱՓԱՌԸ ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԿԱՄԵԱՅ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԲՆԱՒ ՉԷ ՓՈԽՈՒԱԾ

Ռումանահայոց Առաջնորդը Տ. Վազգէն եպիսկոպոս որ ներկայ տարուայ Մայիսին Ս. Էջմիածին այցելած է յաջորդական երկու նամակներով, ուղղուած իր մօրկանը ի Պուքրէշ, կը հաղորդէ հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները —

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱՄԱԿ

Ներկայացայ Վեհափառ Հայրապետին եւ ներկայացուցի Թեմական Խորհուրդի, իմ եւ մեր ամբողջ ժողովուրդի որդիական սիրոյ եւ յարգանքի զգացումները։ Վեհափառը ինչպէս միշտ, զիս ընդունեց իր հայրական ջերմ ժպիտով եւ իր օրհնութիւնը տուաւ ռումանահայ ժողովուրդին, որ անվարան կերպով հաւատարիմ է եւ հաւատարիմ պիտի մնայ Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռին։

Վեհափառը վերջին երկու տարիներու ընթացքին բնաւ չէ փոխուած։ Նոյնքան առողջ է, նոյնքան աշխոյժ եւ մտքով պայծառ ինչքան 1952ին եւ 1945ին։

Երեկոյեան պատիւն ունեցայ սեղանակից ըլլալու Վեհափառին։ Յաջորդ օրը, այսինքն կիրակի, պատարագ մատուցի եւ քարոզեցի Էջմիածնի Մայր Տաճարին մէջ խուռներամ բազմութեան մը ներկայութեան։ Քարոզեցի յուսոյ պատշաճի, ռումանահայ հաւատացեալներու ողջոյնը յայտնելով Մայր Աթոռի Միաբանութեան, մեր քոյրերուն ու եղբայրներուն։ Պատարագին ներկայ էին քանի մը ռումանահայ ընտանիքներ, որոնք իրենց նորածին երախաները Էջմիածին բերած էին մկրտելու համար։ Պատարագին ներկայ էին նաեւ բազմաթիւ մտաւորականներ եւ ուսանողութիւն, որ այդ օրը այցելութեան եկած էին Էջմիածին, որոնց կարգին արժանի է յիշել 40—45 անձերէ բաղկացած ճարտարապետներու խումբ մը՝ Հայաստանէն, Թիֆլիսէն եւ Պաքուէն (իրենց համագումարին առթիւ որ այս օրերս տեղի կ'ունենայ Երեւանի մէջ), նաեւ խումբ մը երաժշտագէտներ, որոնց մէջ մեզ ծանօթ Ալ. Յարութիւնեանը, որ երախան գիրկը մինչեւ պատարագին վերջը մնաց։

Ճաշին Վեհափառին մօտ էի այլ հիւրերու հետ միասին։ Փառաւոր ճաշ մըն էր իշխանաձուկով եւ այլ պատուական բարիքներով. ճաշէն ետք պատուասիրուեցանք անանասով։

Գիշերը երբ հիւրանոց եկայ բազմաթիւ ռումանահայ հայրենակիցներ ինծի կը սպասէին։ Ինծի մօտ մնացին մինչեւ ուշ ատեն հաճելի զրոյց եւ կարօտի խօսքեր։ Ֆիլհարմոնիայի նոր դահլիճին (օփերային կից) բացումը կատարուեցաւ տասն օր առաջ։

Հինգշաբթի երեկոյ համերգին երթալով, տեսայ ու վայելեցի սրահ, 1400 հոգիի համար նստելու աթոռներ կան։ Փառթէռ հրաշալի ամֆիթատրոն մըն է կիսաշրջանակաձեւ։ Ունի երկու կարգ մեծ լօժաներ, մէջտեղը երկրորդ ամֆիթատրոն մը եւ ապա լայնատարած պալքոն մը կրկին ամֆիթատրոնի ձեւով։ Պատերը եւ մանաւանդ բլաֆոնը զարդարուած են հայկական ոճով քանդակներով եւ որմնանկարներով։ Բեմը հսկայական տարածութիւն ունի։ Աթենէին գոնէ երկու անգամը կ'ըլլայ։ Կահաւորումը նոր, մաքուր, ճաշակաւոր։ Լօժերը թաւիշով զարդարուած են նաեւ մարմարապատ միջանցքներն ու սանդուղները։ Երրորդ յարկի վրայ բացօթեայ հսկայ պատշգամ մը ունի, ուր կարելի է զբօսնուլ եւ ծխել միջնարարներուն։ Գիշերը նոյն պատշգամէն կը տեսնուի Երեւանի մէկ մասը։

Ֆիլհարմոնիայի նոր դահլիճը անտարակոյս պատիւ կը բերէ կառուցող ճարտարապետներուն ու վարպետներուն։ Որեւէ եւրոպական մայրաքաղաք պիտի կարենար հպարտանալ նման դահլիճով մը։

Համերգը որուն ներկայ եղայ Հինգշաբթի երեկոյ, անմոռանալի օր մը պիտի ըլլայ ինծի համար։ Այս հայկական դահլիճը լեփլեցուն էր մինչեւ վերջին տեղը։ Մեր երաժշտասէր խանդավառ ժողովուրդը եկած էր վայելելու այս նոր դահլիճը, եւ վայելելու նաեւ Ֆիլհարմոնիայի նուագախումբը, ղեկավարութեամբ յայտնի տիրիժէօր Մալունցեանի, ու նաեւ լսելու տաղանդաւոր Զարուհի Տօլուխանեանը որ քանի մը համերգներու համար Մոսկուայէն հրաւիրուած էր Երեւան։ Ծրագիրը կազմուած էր եւրոպական դասական հեղինակներէ՝ Հէնտէլ, Մոցարթ, Սէն-Սանս, Լալօ, Մայէրպէր եւն.։ Տօլուխանեանը երգեց Մոցարթի «Մոթեթ»ը։ Դժուարութեամբ բաժնուեցայ համերգէն ու սրահէն։ Համերգին ներկայ էին նաեւ քանի մը հայրենադարձներ։ Ես տեղ ունէի պաշտօնական օթեակին մէջ մեր դաւանութեանց վարչութեան նախագահին հետ։ Մեր օթեակին մէջ էր Մ. Սարեանը որուն ձեռքը սեղմելու եւ առողջութիւն ու արեւաշատութիւն մաղթելու ուրախութիւնն ունեցայ այս առթիւ։

Վաղը կիրակի է, պիտի պատարագեմ Երեւանի Ս. Սարգիս եկեղեցին։ Եւ տրուած ըլլալով որ այս եկեղեցին վերանորոգուած եւ ամբողջապէս վերանկարուած է, Վեհափառի կարգադրութեամբ, պիտի կատարեմ նաեւ օծման արարողութիւնը։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱՄԱԿ

Անցեալ կիրակի, Ս. Էջմիածնի տօնը ըլլալով, հանդիսաւոր պատարագ եւ մաղթանքի արարողութիւն կատարուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ։ Պատարագեց ու քարոզեց ուսեր պատշաճի։ Վեհափառ Հայրապետն ալ ներկայ էր։ Մեծ բազմութիւն կար։ Յաջորդ կիրակի 14 Յունիսին, հրաւիրուած եմ պատարագելու Երեւանի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին։ Գրեթէ ամէն օր Վեհափառին մօտ կ'ըլլամ ժամը 3—6ի. կէս օրուան ճաշին ալ սեղանակից հայրապետական սեղանին։ Առտուները ինծի կ'այցելեն ռումանահայ ներգաղթածներ որոնցմէ երիտասարդները սկսած են կարեւոր տեղեր գրաւել տնտես., եւ մշակութային ու գեղարուեստական մարզերու մէջ։ Ասոնցմէ կը յիշեմ Գէորգ Տիրացեանը, Սուրէն Փոլաճեանը, Մասիս եւ Տիգրան Մանուկեանները, Կ. Աթանասեանը, իբր պատմագիտական ճիւղի, եւ ֆրանսերէն լեզուի հետեւող։ Իսկ մասնագէտ ինժէնիէօրներ եղած են Յակոբ Պարտիզպանեան, Սիրաք Սարեան եւ Շլուկեան։ Իբր դաշնակահարուհի կ'ուսանի Օր. Պոլըպճեան, եւ իբր վիոլոնչելիսթ Օր. Փարիկեան։

Անցեալ Եշ. օր Վեհափառին հետ այցելեցի Սեւանայ լիճը։ Հոն իշխանաձուկ կերանք, Լիճին ափին՝ կը գտնուի նորակառոյց ելեքտրակայանը։

Յունիս 8ին ներկայ եղայ Ա. Խաչատուրեանի յոբելեանին Ֆիլհարմոնիայի դահլիճին մէջ։ Ինչպէս յայտնի է Խաչատուրեան մեր ժամանակներու երեւելի երգահաններէն մին է։ Այս յոբելեանին առթիւ սարքուած համերգին Ա. բաժնին մէջ դաշնակահարուհի Աննա Ամբակումեան նուագեց անոր «Թոքքաթա»ն։ Այս համերգին մէջ փայլեցաւ նաեւ Մետրա Աբրահամեան իբր սոլիստ։ Վարպետ ջութակահար Յ. Վարդանեան եւ վարպետ ղեկավար Մալունցեան իրենց արժէքները փայլեցուցին։

ՁԵԶԻ ՀԱՄԱՐ ՏԻԿԻՆՆԵՐ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Աշնանային նորոյթի շուրջ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ

Փարիզեան աշնանային քոլէքսիոններուն մէջ յատկանշական են քղանցքները։

Հագուստներէն ոմանց քղանցքները կարճ են, ոմանց ալ երկար, մասամբ հագուստներու քղանցքներն ալ յառաջամասին վրայ կարճ, ետեւը երկար են։

Լանվէն Քասթիյոյի քոլէքսիոնները կարճ պասքեր ելմուշտակեայ օձիքներ ունին։

Քղանցքները յառաջամասի եւ կամ կռնակի վրայ կլոր ծալ մը կը կրեն (անդրադարձ), իսկ երկարութիւնը կը հասնի մինչեւ 35 սմ.։

Մանթօները, ռէտինկօթներ են առհասարակ։

Թայյէօրները յաճախ նոյն կերպասէն փոքր ձեւով վրանոցներ կ'ընկերանան։

Աշնանային հագուստներու համար ժէրսէյ կամ գործուածք կ'օգտագործեն։

Քոսթիւմները զանազան ձեւերու են, բարակ ...։

Տափակ սանտերը գոյնը կ., բարեգիտ նորոյթի սմբակ կոշիկ գործածուած։

Տարբեր հագուստներու քղանցքները ... կը տրուին։

Թառաբանի հագուստներուն մեծ կարեւորութիւն կը տրուի։

Այլ Հագուստները կը բաղկացնեն երկար ... forwածներ։

Երեկոյեան համար Ֆայյէտ կամ լայն քղանցքներով արդուզարդեր կ'օգտագործուին։

Այս տարուան երեկոյեան արդուզարդերը մեծ օրագերպերով եւ այլ պահմեցներով ... կը կրեն։

Ժաք Կրիֆ մոդին զարդ կը տայ իր ներշնչումը։

Ասօմաքսն այս ձեւին մէջ մեծ յաջողութեամբ կը գիծուցուի այդ գործերը։

Կրեփ սիյուեթը արտամարածէ է, ... նրբիլ եւ կուրծքը բաց։

Թայյէօրներէն ոմանք ժէրսէյ են, լայն ժաքէթներով, իսկ ուրիշներ ալ բուիս բրդեղէններով յօրինուած են, սեղմ ժաքէթներով։ Այս ժաքէթները կամ հասարակ թաւիշէ օձիքներ ունին։

Այս հաւաքածոյին մէջ սեւ բուալ յէր կարգ մը հագուստներու վրայ կրօ-կրէն կէտիքսթէ եղած է։

Երեկոյեան երկար արդուզարդները ոմանք ալ ժէրսէյէ տաբէ եղած են։

Կրէչի հաւաքածոյին մէջ կը տեսնենք տաբէ հագուստներ, որոնց քղանցքներուն գետնէն վեր կանգնութիւնն է 35—40 սմ.։

Օրուան հագուստները ժէրսէյէ յօրինուած են։ Քոստիւմները անկանոն քօլլէքներ ունին, ոսկորին մին երկու գոյն ժէրսէյով ձեւուած է։

Երեկոյեան արդուզարդերը առհասարակ բաց են, վզնոցները կամ ժանեկով խառնուած։

Վիպական երջանիկ կենդանագծութեան հրամէ էջ այս արդուզարդերը ... կը վերած են նորոյթները։

Քրիսթիան Տիօրի դէմ յեղափոխութիւն Մ. Նահանգաց մէջ...

Ամերիկեան հարիւրին կարծիքը կ'իգիմանայ Քրիսթիան Տիօրի կողմէ յղացուած կարճ քղանցքներուն դէմ։

Ամերիկայի հաւաքածոներու պաշտպանութեամբ գրեթէ Նիւեորքի կարուհիները միաձայնութեամբ որոշեցին ծածկել կանացի ծունկերը։

Կարգ մը կարուհիներ նոյնիսկ երկարեցին քղանցքները։

Նիւ Եորքի նոյն տուն մը սեփականատէր Զէյմս կօսի, կը յայտարարէ թէ «կարճ հագուստները ոչ կանացի են եւ ոչ ալ վայելուչ։ Գեղեցիկ սրունք ունեցող կիներ մաշի վրայ կը համրուին արդէն...»։

Ամերիկեան նորոյթի մեկնաբանը Ասէլ Սիմոն, իր նոր հաւաքածոյին մէջ, 1927—29 շրջանի կենցաղավարութեան երկու մանրէն ներկայացուց, եւ նորայ յղացողներուն ու երանգաւորիչներուն նորոյթ թէ իրենց համեցի կը բուէր այդ շրջանի հագուստները։

Բոլորն ալ ա խօսիր «ոչ» պատասխանեցին։

Այսուհանդերձ սակայն նորոյթի այդ հասուածին մասին վերջին խօսքը մնաց կիներուն է։

Վերոնիկայ կարուհիներն ալ կը հաստատեն ծունկերէն վեր քղանցքներու։ Բայց եւ այնպէս կը յայտարարեն թէ կարճ քղանցքներու նորոյթը ընդհանուրապէս պարզապէս, պէտք որդեգրել զայն՝ իրենց յաճախորդուհիներուն հաճելի ըլլալու համար։

ՄԻՄԻ

Ծ Խ Ե Ց Է Ք
ՌԷԺԻՒ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ

ՀԱՐԱՒ. ՖՐԱՆՍԱՅԷՆ

Ինչե՜ր, ինչե՜ր մը պատահին Ֆրանսայի մէջ այս շաբաթ։

Լսեցիք անշուշտ օդանաւային արկածը, որուն զոհ գնաց նաեւ Ժագ Թիպօ։

Փարիզի մէջ Սիլվէն Կիմլիճեան անուն հայ 25 տարեկան երիտասարդ մը հօրը սպաննելէ ու մեծմայրն ալ ծանրապէս վիրաւորելէ ետք, գացեր սպաններ է իր նշանածը եւ վերջապէս անձնասպան եղեր։

Կը տեսնէք որ միայն մարզական ու գեղարուեստական աշխարհին մէջ չէ որ կը փայլին Ֆրանսահայերը։

★

Փարիզեան շաբաթաթերթ մը մարդկային ցեղերու պատմականը ընելով հրատարակած է զանազան տիպարներու լուսանկարներ, որոնց մէջ կը փայլի զարմանալի գծերով ու ամբիջական քիթով հայը։

Լառուսին մէջ հրատարակուած շալվարաւոր հայու լուսանկարէն ետք Փարիզի մէջ երկու տեղ հանդիպեցայ զարմանալի տեղեկութեանց։

«Միւզէ տը լ'Օմ» (Մարդու թանգարան)ին մէջ ուր աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն մասին շատ բան հաւաքուած են, Հայոց վերաբերեալ ցուցափեղկ մը կար, ուր գիւղական զգեստներ, կօշիկ բաբուճ գուլպաներ եւ ձեռագիր աւետարան մը դրուած էին։ Զարմացեր էի թէ Փարիզահայերը ինչու չէին տեսած այդ խեղճուկրակ ցուցափեղկը։ Այս թանգարանը Շայոյի պալատին մէջ կը գտնուի։

Շան զ'Էլիզէ պողոտային վրայ «Կրան Բալէ» կոչուած հսկայ պալատին մէկ մասը գիւտերու թանգարանի վերածուած է։ Հոն մեծ սալիկի մը վրայ յունարէն այբուբենը գրած են, որուն դէմ շարած են հայերէն գիրերը, իբրեւ տեղեկութիւն աւելցնելով որ յունարէնի այբուբենը ծնունդ տուած է հայկականին։

Ականջը խօսի Օշականի մէջ թաղուած մեր Սուրբ Մեսրոպին եւ բոլոր այն Հայերուն, որոնք 15 դարէ ի վեր Փրոֆ Գիտ կը պատմեն. եւ որոնց վերջին ազնուազարմ մնացորդները կը տեսնեն ու անտարբերութեամբ կ'անցնին այս չէզոք գիրը···

★

Նիսէն 20 քմ. հեռու Մոր... Անթիպ (Անտիպոլիս) քաղաքը տարիներէ ի վեր աշխարհի ամէնէն նշանաւոր անօրինակ ժամանակակից նկարիչ Բիգասօ հոն կը բնակի։

Արդ' Անթիպէն քիչ հեռու Վալլօրիս (Վալլօրիս կը հնչեն Փարիզցիք) անուն գիւղ կը կայ, ուր հողէ ամաններ կը շինուին։ Բիգասօ քանի մը տարիէ ի վեր սահվելով սկսած է նկարազարդ ամաններ ու արձաններ շինել, որոնցմէ հարիւրի չափ կարօղներ տեսայ Փարիզի մէջ։

Անցեալ ամիս Վալլօրիսի մէջ

Քանակի տեսակէտով արդարեւ ամբողջ 3000 տարուայ հայ երեւելի մի հեղինակի չի վերապահուած այդ բան պատիւ եւ յաջողութիւն։ Հազիւ թէ Reclam ծանօթ տանը փոքր բաժնի մէկ երկու հատորիկներ թարգմանաբար հրատարակեր էր. քաղուած հայ պատմիչներէն։

Յօդուածին վերնագիրն է.

«Մի գայթիր քու վրադ հիանալէ»

Նիւ-Եորքի քննադատ մը խօսուած է եղեր. «Վիլիըմ Սարոյեանը գերազանցապէս անհասկնալի, բայց անհաւանալի յաջողուծ։ Ու կը շարունակէ, «Այսօր 45 տարեկան հայկական ծագումով ամերիկացի Վիլիըմ Սարոյեանը շատոնց ի վեր այս երկրի մէջ իբր բանաստեղծ քաղաքացի դարձած էր, երբ տակաւին ժամանակ չունէինք այս որակականը քննելու դարերով ամբարած չափանիշով։ Ասոր պատճառը այն կրնայ ըլլալ որ ակադեմական խառնուածք կը կիրարկենք միմիայն մեր ցամաքամասին գրագէտներու նկատմամբ եւ կամ թէ, թէեւ ընթերցողները անտեսել կարենալու, կամ աւելի ճիշդը այն Սարոյեան կոչուած ըլլենալով որ, ... այդ մարդը ձեռք կը զարնէ ամէն կը փոխուի։

Ուրեմն, այս ամերիկեան հայ Սարոյեան բաղդ ունեցաւ արդարեւ։ Պէտք չունէր մաքառելու, ինչպէս հարկադրուած է պայքարիլ իր իտալական ամենասիրուած Giovannino Guareschi գործ արդէն ամենակարող իտալական

ԳԵՐՄԱՆ ԳՐԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ
Լուսարձակներով դիտուած
ՎԻԼԻԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆԸ

Գրեց՝ Փրոֆ. ՀԱՅԿ Ա. ԱՐԱՄԵԱՆ
Ուսուցիչ լեզուաբանութեան
ՍԱԼԶՊՈՒՐԿ, 1953

քննադատութիւնը բացարձակ լռութեամբ կը մատնցնէ։

Երբ իր առաջին գիրքը գերման լեզուով հրապարակ իջաւ, դեռ երեսունական մայրն տարիքին հասած հեղինակը արդէն կը պատկանէր ամերիկեան այն հազուագիւտ հեղինակներու շարքին, որոնց համար լրագիրներ հրատարակիչներ եւ թատրոնի վարիչներ կ'ըսէին թէ շատոնց տեսնելու կը գնեն ամէն կտոր որ գրելու ըլլան։ 1943ին արդէն գոյութիւն ունէր Նիւ Եորք Սարոյեան Թատրոն Hollywoodի առջեւ կը սպասէր արդէն շարժապատկերի թեկնածուն, եւ Քալիֆորնիոյ մէջ սկսելով նշանաւոր հայ գաղթականներու փոքր գաւակ իբր հեռագրատան ցրուիչ եւ լրագիրներու վաճառորդ բոլոր ամերիկեան ծանօթ շատուիղները գրական տպարէզ, կը պարփակէին հեղինակին իբրեւ եռուածած կերպարները։ Պատերազմէն անմիջապէս ետք՝ շնորհիւ ամերիկեան հրատարակչատուներուն, մարդկային խըրախուսական եւ սրտագին սերտ կապեր հաստատուեցան երկու ցամաքամասերուն միջեւ եւ Սարոյեան արդէն դարձաւ, մանաւանդ անկլօսաքսոն գաղափարային աշխարհի մէջ մի որոշ գաղափար։ 1940ին նոյնիսկ մերժեց ընդունիլ Pullitzes մրցանակը։

Այսօր տասէ աւելի Վիլիըմ Սարոյեանի գրչէն ելած գիրքեր հրատարակուած են Գերմանիոյ մէջ. «Մարդկային կատակերգութիւն», «Jacksonի Ոդիսականը», Անունս է, Արամ «Սիրտս բարձրաւանդակն է» «Սիրոյ Տփոց» Fracyի վագրը եւն.։ — Այս վերջին երկերը կարդալով եւ բաղդատելով, կրնանք ներթափանցել մասամբ Սարոյեանի ներաշխարհը։ Իր զուարճալի վիպակները, իր հրավառ աչքը դէպի ամէն ինչ որ մարդկայնօրէն կենդանի է, իր լաւատեսութիւն, հասարակ զգացական կեանքի քաղցրութիւնները, իր ամերիկեան կարճ պատմուածքի անհաւասար թէքնիք վարպետութիւնը, իր ամէն ինչ լեռնալ ռոմանտիկական կոչկոչումները քանդող կենսունակութիւնը միայն կարելի է բացատրել իր ծագումի հետ պարունակուած անսպառ պաշարով պարզկային խնդուկ երեւակայութեամբ եւ իմաստութեամբ։ Ով որ Սարոյեանը կարդայ, պէտք է ընդունակ ըլլայ հէքեաթասէրի եւ երեւակայածին եւ միայն այդ նախատեսելներով կրնայ ճաշակել։ Շատ բարդ հարցեր շօշափած է վերջին երկաթագրութեան մէջ ուր մի ծեր վրէժնացի յիմարբոյժ եւ Սամիկոնութեան տնօրէն կը յաջողին կծիկը քակել երկու սիրողներուն։ Հոն ալ Սարոյեան կը յաջողի լեզու ի ամենապարզ միջոցներով, որոնք նոյնիսկ ճգնաւորական կը թուին, ի յայտ բերել, յանկուցիչ մի տաղ եւ նրբահիւս քերթուածով մի պարզկային երգ։ Մենք «տախտակներս» շատ աւելի հանգուցաւոր եւ սակայն խնդալով սէրը պայթեցնող վէպ մըն է Hollywood վրէժ լուծելու

(Շար. 2)

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ՏԱՂԱՆԴԱՒՈՐ ԵՐԳԱՀԱՆ

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐԶԱ

ԾՆՆԴԵԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Գրեց՝ ՊՐՈՖ. Ա. ՏԷՐ ՂԵՒՈՆԴԵԱՆ

1953 թուականի Մարտի 2ին լրացաւ տաղանդաւոր երաժշտական գործիչ, հայ խմբերգային արուեստի հիմնադիր, իր ժողովուրդի երաժշտական լուսաւորութեան եռանդուն կազմակերպիչ Քրիստափոր Կարա-Մուրզայի ծննդեան հարիւրամեակը։

Կարա-Մուրզա իր առջեւ խնդիր էր դրել հայկական խմբերգի մէջ հաստատել բազմաձայնութեան հիմունքները։ Այդ խնդիրը լուծելու համար նա ոչ մի դժուարութեան առջեւ կանգ չէր առնում, նա հաւաքում էր ժողովրդական երգերը, հէնց ինքն էլ մշակում էր դրանք, կազմակերպում ու ղեկավարում էր երգեցիկ խմբեր եւ այդպէսով, մի անձի մէջ զուգակցում էր երգեր հաւաքողին, կոմպոզիտորին, երգեցիկ խմբի ղեկավարին, խմբերգային համերգների դիրիժորին եւ եռանդուն կազմակերպիչին։

Ք. Կարա-Մուրզան ծնուել է 1853ին Ղարասու-Բազար քաղաքում (Ղրիմ)։ Այնտեղ էլ ստացել է իր ընդհանուր միջնակարգ եւ տարրական երաժշտական կրթութիւնը, ապա որոշ ժամանակ սովորել է Օդեսայում եւ այլ քաղաքներում, ուր ծանօթանում է ռուս եւ ուկրաինական բազմաձայն երգեցիկ խմբերի հետ եւ նրանց ազդեցութեան տակ միտք է յղանում արմատաւորել բազմաձայնութիւնը նաեւ հայ երաժշտութեան մէջ։ Կլանուած լինելով այդ գաղափարով, եռանդով լի երիտասարդ Կարա-Մուրզան 1882 թուականին փոխադրւում է Թիֆլիս։

Այստեղ նա մտնում է հայ ժուռնալիստների ու հայ դրամայի դերասանների շրջանը եւ մի խումբ պրոգրեսիւ հայ գործիչների աջակցութեամբ սկսում է հաւաքել ու մշակել հայ ժողովրդական երգերը, ստեղծել խառն երգեցիկ խումբ։

Չնայած իր մշակած ծրագրի իրականացման ասպարէզում կրած անյաջողութիւններին, այնուամենայնիւ նրան յաջողւում է կազմակերպել 15 կատարողից բաղկացած փոքր խառն երգեցիկ խումբ։

1885 թուականի մարտի 15ը նշանակալից տարեթիւ էր։ Այդ օրը Թիֆլիսում առաջին անգամ հրապարակային ելոյթ պէտք է ունենար Ք. Կարա-Մուրզայի կազմակերպած խառն հայ քառաձայն երգեցիկ խումբը։ Հետաքրքիր է նշել, որ հայ ժողովուրդի պատմութեան մէջ այդ առաջին երգեցիկ խմբին մասնակցում էին հայ դրամայի նշանաւոր դերասանները, ինչպէս նաեւ այդ ժամանակուայ դեռ սկսնակ երգիչները, իսկ յետագայում արդէն յայտնի օպերային արտիստներ Ն. Շահլամեանը, Բ. Ամիրջանը, Վ. Վարդիկեանը եւ ուրիշներ։

Նոյն թուականի Ապրիլի 1ին երգեցիկ խմբի համերգը կրկնեց, բայց արդէն կատարողների աւելի մեծ կազմով։

Կարա-Մուրզան մինչեւ իր կեանքի վերջին օրերը անսպառ եռանդով կազմակերպում էր երգեցիկ խմբեր, պրոպականդելով քառաձայն երգեցողութիւնը։ Նա իր գործունէութիւնը ծաւալեց Անդրկովկասի եւ Հիւսիսային Ռուսաստանի քաղաքներում ու մի շարք գիւղերում։ 1885ից մինչեւ 1902 թուականները ընկած ժամանակաշրջանում Կարա-Մուրզան կազմակերպել է մօտ 90 երգեցիկ խումբ, որոնց մասնակցել է ընդհանուր առմամբ ամենատարբեր պրոֆեսիաների պատկանող մօտ 6000 մարդ։

Կարա Մուրզայի բազմակողմանի գործունէութիւնը նշանակալից դեր է խաղացել անցեալ դարի հայ երաժշտութեան զարգացման պատմութեան մէջ։

Ք. Կարա-Մուրզան որպէս կոմպոզիտոր մշակել է բազմաթիւ երգեր եւ առել է մի շարք ինքնուրոյն խմբերգային ստեղծագործութիւններ։ Նա գրել է «Արշակ Բ.» օպերեգութեան երաժշտութիւնը եւ «Շուշան» օպերայի մէկ գործողութեան երաժշտութիւնը։ Կարա-Մուրզայի բազմաձայն երաժշտութիւնը կրում է համահնչիւն ներդաշնակ բնոյթ,

Բազմաձայնութեան տարրերը մենք գտնում ենք «Շուշան» օպերայի ներածութեան վերջին հատուածում։

Կարա-Մուրզայի մշակած մի շարք հայ ժողովրդական երգերը ինչպէս, օրինակ, Ալագեազը, Լէպօ լէ-լէն, Վարդ Կոչիկս, Հոյ Նազանին եւն. մինչեւ այժմ էլ մեծ յաջողութիւն են վայելում։

Յիշեալ խմբերգները խորապէս ժողովրդային են եւ իրենց ծայր աստիճան պարզ ու մեկին ներդաշնակութեամբ խիստ մատչելի են մասսայական ունկնդիրին,

Երաժշտական շինարարութեան այս վերելքի օրերին մեր հասարակութիւնը երախտագիտութեամբ է յիշում Քրիստափոր Կարա-Մուրզայի անունը, որն իր ստեղծագործական ու հասարակական գործունէութեամբ դրեց հայ ժողովրդի խմբերգային երգեցողութեան կուլտուրայի հիմքը։

Բիկասոյի գլխաւորութեամբ հողէ ամաններու ցուցահանդէս մը կազմակերպուեցաւ։ Այս առթիւ Քօթ տ'Ազիւրի բոլոր հարուստները ճանչցան այդ անշուք գիւղը։

Հիմա ալ թերթերէն կ'իմանամ թէ Վալլորիսի բրուտները իրենց կոշտ վրձիններով սկսեր են նկարազարդել կնոջական մարմինները՝

Մ. ՀԱՃԵԱՆ

ՕԳՆԵՑԷ՛Ք
ԱԶԳ. ԾԵՐԱՆՈՑ
ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

1953—54 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Հարբ-Սիսիի եւ Նոր-Գիւղի Կիլիկեան Վարժարաններու աշակերտական արձանագրութիւնները կը սկսին Չորեքշաբթի 16 Սեպտեմբեր 1953ին, եւ կը շարունակուին ամէն առաւօտ ժամը 8—12։

Կանոնաւոր դասաւանդութիւնները կը սկսին Երկուշաբթի 2[illegible] Սեպտեմբերի առաւօտուն։

Բոլոր պաշտօնեաները պարտաւոր են դպրոց ներկայ գտնուիլ Երկուշաբթի 21 Սեպտեմբերին։

Մեծ կարեւորութիւն կը տրուի եւ լուրջ աշխատանք կը թափուի դպրոցները նախորդ տարիներէն աւելի բարձր մակարդակի մը հասցնելու համար։

Տարեվերջին, աւարտական կարգերու երկսեռ աշակերտները ի վիճակի պիտի ըլլան ներկայանալու ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՐԹԻՖԻՔԱՅԻ,

Հարբ-Սիսիի Կիլիկեան Վարժարանը ունի օթոյի սպասարկութիւն հեռաւոր թաղերու համար։

Յարգելի ծնողները կը հրաւիրուին օր առաջ արձանագրելու իրենց զաւակները, որպէսզի անոնք չզրկուին սկզբնական շրջանի դասաւանդութիւններէն եւ առիթ չտան անկանոնութեանց։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Գրաշարութիւն սորվիլ փափաքողներուն

Տպարան «Անի»ն գրաշարի պէտք ունի։ Այն անոնք որ կը փափաքին գրաշարութիւն սորվիլ, կրնան դիմել տպարանատէր Պր. Աւետիս Էքմէքճեանին, Թիլէլ պողոտայ, Կիլիկեան վարժարանի մօտ։

ՍԱՆՔԷՅ-ՇԷԼՏԸՆ

Sankey-Sheldon

Եթէ բծախնդիր էք, եթէ ճաշակաւոր եւ տեւական կահ կարասիներով կ'ուզէք օժտել ձեր գրասենեակները, դիմեցէ՛ք ՊԱՐՏՈՒԻԼ եւ ԸՆԿԵ. վաճառատունը, ուր պիտի գտնէք անգլիական Սանքեյ Շէլտըն հաստատութեան կոկիկ ու ճաշակաւոր աթոռները, պահարանները, դարակները, գզրոցները եւայլն։

Հասցէ.— ՊԱՐՏՈՒԻԼ եւ ԸՆԿԵ. Պարոն պողոտայ հեռաձայն թիւ 14442. փոստարկղ թիւ 709։

Այցելութիւն մը եւ շատ գոհ պիտի մնաք։

ԷԼԻՏԱ

Ձեր նշանածներուն, ամուսիններուն եւ քոյրերուն համար ի՞նչ կայ աւելի գեղեցիկ նուէր քան ԷԼԻՏԱ ժամացոյցները, որոնք կը ծախուին ԼՈՒՔՖԻ ՖՐԵՆԿԻՆԵՐ վաճառատունը, Բարոն պողոտայ։

Կարդացէ՛ք ՍՈՒՐԻԱ օրաթերթը

Տեղական Լուրեր

300 ԹԵԿՆԱԾՈՒ 82 ԱԹՈՌԻ ՀԱՄԱՐ

Երէկ կէս գիշերին վերջ գտաւ երեսփոխանութեան թեկնածու ներկայանալու պայմանաժամը։

Խորհրդարանի 82 աթոռներուն համար ներկայացած են 300 թեկնածուներ։

Հալէպի մէջ իսլամ հինգ աթոռներուն համար թեկնածութիւնները դրած են 15 անձեր, իսկ ոչ իսլամ երեք աթոռներուն համար 7 քրիստոնեաներ։

Թեկնածուները այսօրուընէ կը սկսին իրենց աշխատանքներուն։

«Թահրիր Արապիի» ղեկավարներէն Րամզի Ալոճաթի, Ջաֆէր Րիֆաի և Մունիր Ղաննամ քաշեցին իրենց թեկնածութիւնը, քաշուելով ընտրական հրապարակէն։

Գերշ. Տ. Վահան Արք. Կոստանեան կը խօսի Երեւանի ռատիոկայանէն

Կիրակի գիշեր, ժամը 10։15—10։25 Երեւանի պետական ռատիոկայանէն խօսեցաւ Գերշ. Տ. Վահան Արք. Կոստանեան, բնաբան ունենալով խաղաղութիւնը։

Վահան Սրբազան իր նիւթը զարգացուց «Քրիստոս Խաղաղութիւն բերաւ աշխարհին» խօսքին շուրջ։ Խօսեցաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետի անունով, և բազմիցս անդրադարձաւ Վեհափառի համաշխարհային խաղաղութեան մասին գրած կոնդակին։

Ուշադրութիւն

Ջութակահար Պր. Յովհաննէս Վարդանեան, վերահաստատած ըլլալով իր նուագախումբը, պատրաստ է մասնակցելու հարսանիքներու, նշանտուքներու և այլ ուրախութիւններու։ Նաեւ հայկական, արեւելեան, արաբական ու եւրոպական եղանակներ նուագելու։

Փափաքողները կրնան դիմել իրեն՝ Դամասկոսի ռատիոկայանի Հալէպի բաժնի գրասենեակը, (փոստ-հեռագրի շէնքը) կամ հեռաձայնով թիւ 12000ը պահանջելով։

Ամէն օր, առաւօտեան ժամը 9—1

Կէսօրէ ետք ժամը 5—8

ԱՐԴՈՒԿԻՉ ՅԱԿՈԲ

Ձեր հագուստները արդուկել տալու համար դիմեցէք արդուկիչ Յակոբի, Մեյտան, Կիլիկեան Մայրանցի մօտ, ուրկէ գոհ պիտի մնաք։ Խիստ չափաւորեալ գիներ։

Արդուկիչ Յակոբի մօտ պիտի գտնէք նաեւ «ՍՈՒՐԻԱ» օրաթերթը։

Վարձու է սուրճի աղօրիք մը

Վարձու է արդիական շատ գեղեցիկ սուրճի աղօրիք մը իր կազմածներով և խանութով։

Փափաքողները թող դիմեն հեռաձայն թիւ 11951ին։

Հ. Բ. Ը. Մ. Հ. Բ. Ը. Մ.

Դասախօսութիւն

Կազմակերպուած՝

Հ. Բ. Ը. Միութեան Տիկնանց Յանձնախումբին կողմէ

Կը խօսի

Դոկտ. Բերկրուհի Նաճարեան

Նիւթ՝

Ընտանիքին դերը Մանկական Դաստիարակութեան մէջ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 25 Սեպտեմբերի 1953 երեկոյեան ժամը 8—ին Հ. Բ. Ը. Միութեան Տան մէջ, Ազիզիէ։

Մուտքը ազատ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ըլլ և կամքին իրագործումը։

Այո, արդէն ամէն տեսակի յաջողութիւններէ աւելի վեր է և ինքնին մեծ երգում մըն է.

Հետեւաբար, ասկից աւելին ըսելու պէտք չունիմ, դուն գիտես կամքիս զօրութիւնը անցեալէն ի վեր, ուր աշխատանք տարած եմ կուսակցական շարքերէն ներս կամ ազատ ասպարէզի մէջ։ Ուստի վստահութիւն կը պահանջեմ ցարդ իմ կատարած աշխատանքներուս հիման վրայ..., որոնք գրաւական են ապագային և յաջողութիւնը Աստուծոյ ձեռքն է։

ԱԼԻ ՍԷՅՏ Ֆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Հեռաձայն թիւ 13542-Հալէպ

Վարժարանս կը վերաբացուի 5 Հոկտեմբերին։

Արձանագրութիւնները կը սկսին 15 Սեպտեմբերին առաւօտ՝ ժամը 9-12 կէսօրէ վերջ ժամը 4-6։

Կ'ընդունուին ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ և ՑՈՐԵԿՕԹԻԿ հայ աշակերտներ։

Վարժարանիս մէջ կ'աւանդուին հայ լեզուի և հայ պատմութեան հետ օտար լեզուներ — Արաբերէն, Ֆրանսերէն և Անգլերէն։

Վարժարանս կու տայ հայ ազգին առնական դաստիարակութիւն և կը կերտէ հայ մարդը բարձր և ազնիւ նկարագրով։

Լաւագոյն միջոցներով կը պատրաստուին աշակերտներ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՍԷՐԹԻՖԻՔԱՅԻ ԵՒ ՊՐԵՎԷԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ։

Երեք տարուան մեր աշակերտներուն պետական քննութիւններուն մէջ ձեռք բերած նախանձելի յաջողութիւնը լաւագոյն ապացոյցն է վարժարանիս ուսումնական բարձր մակարդակին։

Գիշերօթիկներու ընդունելութեան պայմաններուն համար դիմել Վարժարանիս Տնօրէնութեան։

ԾԱՆՕԹ.— Վարժարանս ունի փոխադրութեան համար, ինքնաշարժի կանոնաւոր սպասարկութիւն։

Հասցէ.— Collège Mékhtariste B. P. 951, ALEP Syrie

Հասած են «ԼՈՐԷՆԶ» գերմանական հռչակաւոր ռատիոները, առանց մեքենի՝ 25 ս. ոսկի ամսավճարով ու փոխ՝ 1 տարուայ համար։

ԾԱՆՕԹ.— Գամիշլիի եւ Ճէզիրէի շրջանին համար կը փնտռուին ներկայացուցիչներ։

Դիմել՝ ՍՈՒՐԷՆ ՊԻՇԼԵԱՆ վաճառատուն, Թիլէլ

հեռաձայն 13537, Հալէպ

Ինչպէս նաեւ Ֆօթօ Աւետիսի մօտ, Նոր Գիւղ։

«ՉԸՎ ԻՆԿ ԳԱՄ» ակռայի դեղը

Իր նոր պարունակութեան «Կլիսէրօ - Լօրաթ Աթօմիզէյի» շնորհիւ յանձնարարելի է մանաւանդ մանուկներուն, ծխողներուն և ամէնուն ակռաներու և լինտերու առողջութեան համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

«ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ»

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Թիւ 14

Հասցէ.— Minassian Bedros B P. 1110 Beyrouth

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Տոլար	355
Սթերլին	960
Ֆրանսական 1000 Ֆրանք	900
Զուիցերիական Ֆրանք	82,00
Պելճիքական Ֆրանք	6,50
Եգիպտական	840
Յորդանանեան	910
Տինար	950
Թրքական	65,50
Լիբանանեան	108,00

ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Անգլիական	34,50
Օսմ. Րէշատի	31,50
Օսմ. Թիւնարի	27,50

ՀԱՃԻ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԷԼ ՖԷԼԼԷՔԻ

ՖԱՔԻՐ—ԱՍՏՂԱԳԷՏ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՔՆԱՑՆՈՂ ԵՒ ՈԳԵՀԱՐՕ

Բէլլեաէ Թաղրայ, Կարած Խաստատ

Հեռաձայնի թիւ 12271

ՏՊԱՐԱՆ «ՆԱՅԻՐԻ»

ՀՈԳԵՏՈՒՆ - ՀԱԼԷՊ